

2015

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

*Answer from **all** the Sections as directed.*

Section – A

Answer any **three** questions (word limits : 700-1000) : 12×3 = 36

1. नाट्यशास्त्रानुसारं भरतं प्रति मुनिभिः पृष्टान् पञ्चप्रश्नान् आलोचयत ।
2. 'विभाति लावण्यमिवाङ्गनासु' इति वचनस्य तात्पर्यं स्पष्टीकुरुत ।
3. पूर्वसूरिकृत-काव्यलक्षणेभ्यः विश्वनाथस्य काव्यलक्षणवैशिष्ट्यं प्रमाणीकुरुत ।
4. 'तत्र सङ्केतितार्थस्य बोधनादग्रिमाऽभिधा' — इति अभिधालक्षणं यथाग्रन्थं विशदयत ।
5. अभिधामूलाव्यञ्जनायाः विवरणं दत्त ।

Section – B

Answer any **three** questions (word limit : 500) :

8×3 = 24

6. नाट्योत्पत्तिविषयकं सिद्धान्तमालोचयत ।
7. तेन ब्रूमः सहृदयमनः प्रीतेय तत्स्वरूपम्' इत्यस्य व्याख्यानपूर्वकं सहृदयस्य स्वरूपं निरूपयत ।
8. विश्वनाथानुसारं काव्यप्रयोजनं विशदयत ।
9. वाक्यलक्षणं निरूपयत ।
10. शुद्धा-गौणी इति लक्षणयोः भेदं सोदाहरणं दत्त ।

Section – C

Answer any **two** questions (word limit : 300) :

5×2 = 10

11. 'उत्कर्षहेतवः प्रोक्ता गुणालङ्काररीतयः' इति वचनस्याशयं विशदयत ।
12. 'सङ्केतो गृह्यते जातौ गुणद्रव्यक्रियासु च' — इत्यस्य तात्पर्यं स्पष्टीकुरुत ।
13. मम्मटदिशा वक्रोक्तेः लक्षणं निर्दिश्य तदुदाहरणेन संगमयत ।
14. 'अपहृतेः' लक्षणमुल्लिख्य तदुदाहरणेन संगमयत ।

2015

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

*Answer from **all** the Sections as directed.*

Section – A

Answer any **three** questions (Word Limits : 700-
1000) : 12×3 = 36

1. व्याकरणशास्त्राध्ययनस्य प्रयोजनानि यथाग्रन्थं विवेचयत ।
2. शब्दनित्यत्वविचारं यथाग्रन्थं विवृणुत ।
3. भाषाविज्ञानस्य विविधविभागान् (भाषाविज्ञानस्य शाखाभेदान्) आलोचयत ।
4. ध्वनिपरिवर्तनस्य कारणानि आलोचयत ।
5. वेदावेस्तयोः तुलनां कुरुत ।

Section – B

Answer any **three** questions (Word Limit : 500) :

8×3 = 24

6. ग्रिमप्रोक्तध्वनिपरिवर्तननियमम् आलोचयत ।
7. अर्थपरिवर्तनस्य प्रकारान् विवृणुत ।
8. वैदिक-लौकिक संस्कृतयोः तुलनां कुरुत ।
9. संस्कृतव्यञ्जनध्वनीनां वर्गीकरणं कुरुत ।
10. संस्कृतभाषायाः भारोपीयमूलत्वं प्रमाणयत ।

Section – C

Answer any **two** questions (Word Limit : 300):

5×2 = 10

संक्षिप्त टिप्पणीं लिखत :

11. ऐतिहासिकभाषाविज्ञानम् ।
12. संस्कृते उपसर्गाः ।
13. महाराष्ट्रीप्राकृतम् ।
14. संस्कृते उष्मवर्णाः ।

OW – 32/3 (400)

(2)

IIS-CBCS(MA) —
DDCE (P – VII) – Sans

2015

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

*Answer from **all** the Sections as directed.*

Section – A

(Word Limits : 700-1000)

केषांचित् त्रयाणाम् उत्तरं लिखत : 12×3 = 36

1. द्रव्याणां गुणानां च सम्बन्धं वर्णयत ।
2. प्रत्यक्षस्य लक्षणं सभेदं विमृशत ।
3. वेदस्य अपौरुषेयत्वम् अर्थसंग्रहदिशा निर्णयत ।
4. लिङ्गार्थशब्दभावनायाः नञर्थेन अन्वयं विमृशत ।
5. बौद्धदर्शनमनुसृत्य भावनाचतुष्टयं वर्णयत ।

Section – B
(Word Limit : 500)

- केषांचित् त्रयाणाम् उत्तरं लिखत : 8×3 = 24
6. सामान्यपदार्थं तर्कसंग्रहदिशा विमृशत ।
  7. स्मृतिपदार्थं वर्णयत ।
  8. आर्थीभावनां यथाग्रन्थं निरूपयत ।
  9. अर्थवादस्य भेदत्रयं वर्णयत ।
  10. सौत्रान्तिकमतस्य प्रतिपाद्यं विषयं वर्णयत ।

Section – C
(Word Limit : 300)

- केषांचित द्वयोः टिप्पणीं दत्त : 5×2 = 10
11. अनुमानम् ।
  12. अभावः ।
  13. अर्थवादः ।
  14. विज्ञानवादः ।

2015

Time : As in Programme

Full Marks : 70

The figures in the right-hand margin indicate marks.

*Answer from **all** the Sections as directed.*

Section – A

Answer any **three** questions, each having
between 700-1000 words : $12 \times 3 = 36$

1. मृच्छकटिके चारुदत्तस्य चरित्रं चित्रयत ।
2. उत्तररामचरिते रसविमर्शः करणीयः ।
3. मुद्राराक्षसे चाणक्यस्य प्राधान्यं प्रतिपादयत ।
4. वेणीसंहारे मूलकथावस्तुनि कविना कथं परिवर्तनं कृतम्,
आलोचयत ।
5. नाटिकालक्षणदिशा रत्नावलीं समीक्षध्वम् ।

Section – B

Answer any **three** explanations with context each
between 400-500 words : $8 \times 3 = 24$

6. सुखात्तु यो याति नरो दरिद्रतां धृतं शरीरेण मृतः स जीवति ।
7. पूरोत्पीडे तडागस्य परीवाहः प्रतिक्रिया ।
शोकक्षोभे च हृदयं प्रलापैरेव धार्यते ॥
8. अक्षीणभक्तिः क्षीणोऽपि नन्दे स्वाम्यर्थमुद्वहन् ।
पृथिव्यां स्वामिभक्तानां प्रमाणे परमे स्थितः ॥
9. यद्वैदुतमिव ज्यौतिरार्ये क्रुद्धेऽद्य संभृतम् ।
तत्प्रावृडिव कृष्णेयं नूनं संवर्धयिष्यति ॥
10. उदयगिरितटस्थमियं प्राची सूचयति निशानाधम् ।
परिपाण्डुना मुखेन प्रियमिव हृदयस्थितं रमणी ॥

Section – C

Answer any **two** questions, each of which should
be within 150-200 words. $5 \times 2 = 10$

11. विदूषकलक्षणमुल्लिख्य मृच्छकटिके लक्ष्ये संगमयत ।
12. कः गर्भाङ्क ? उत्तररामचरिते तस्य स्थितिं स्पष्टीकुरुत ।
13. वेणीसंहारे श्रीकृष्णस्य भूमिकां सूत्रयत ।
14. किं भूतो नायको उदयनः ? स्वमतम् उपस्थापयते ।